

**ISTITUTO COMPRENSIVO CON LINGUA D'INSEGNAMENTO SLOVENA DI GORIZIA
VEČSTOPENJSKA ŠOLA S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM V GORICI**

34170 GORIZIA/GORICA – via/ul. dei Grabizio, 38

Segreteria/Tajništvo tel. 0481 531824

goic81200c@pec.istruzione.it

goic81200c@istruzione.it - C.F. 80005940319

PRAVILNIK O UPORABI UMETNE INTELIGENCE V ŠOLI

(sprejet s sklepom Zavodnega sveta št. ____ z dne ____)

ZAVODNI SVET

OB UPOŠTEVANJU Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 (GDPR);

OB UPOŠTEVANJU Uredbe (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 (AI Act);

OB UPOŠTEVANJU Zakonodajnega odloka št. 196 z dne 30. junija 2003 s kasnejšimi spremembami in dopolnitvami;

OB UPOŠTEVANJU Smernic za uvajanje umetne inteligence v šolskih ustanovah, ki jih je izdalo Ministrstvo za izobraževanje in zasluge;

OB UPOŠTEVANJU Triletnega vzgojno-izobraževalnega programa (TVIP) Večstopenjske šole;

OB UPOŠTEVANJU Vzgojno-izobraževalnega sporazuma o soodgovornosti;

OB UPOŠTEVANJU Pravilnika Večstopenjske šole;

OB UPOŠTEVANJU, da je treba urediti uporabo umetne inteligence v okviru vzgojno-izobraževalnih, organizacijskih in upravnih dejavnosti Večstopenjske šole;

SPREJEMA

naslednji Pravilnik o uporabi umetne inteligence v šoli.

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

(Namen)

Ta pravilnik ureja uporabo umetne inteligence (v nadaljevanju: UI) na Večstopenjski šoli s slovenskim učnim jezikom v Gorici v skladu z veljavno zakonodajo Evropske unije in Republike Italije, smernicami Ministrstva za izobraževanje in zasluge ter določbami Triletnega vzgojno-izobraževalnega programa (TVIP).

Namen pravilnika je spodbujati etično, odgovorno, pregledno in varno uporabo umetne inteligence pri vzgojno-izobraževalnih, organizacijskih in upravnih dejavnostih Večstopenjske šole.

Cilji pravilnika so:

- zagotavljanje varstva osebnih podatkov in digitalne varnosti učencev, zaposlenih in družin;
- spodbujanje odgovorne uporabe umetne inteligence v vzgojno-izobraževalnih, organizacijskih in upravnih procesih;
- razvijanje digitalnih kompetenc in kritičnega mišljenja;
- preprečevanje tveganj, povezanih z neustrezno uporabo tehnologij;
- zagotavljanje človeškega nadzora pri vseh procesih odločanja, podprtih z umetno inteligenco.

Člen 2

(Opredelitve)

Za namene tega pravilnika pomeni:

- a) umetna inteligenca (UI):** vsak računalniški sistem, ki je sposoben ustvarjati vsebine, napovedi, priporočila ali odločitve na podlagi podatkov, modelov ali algoritmov;
- b) orodja umetne inteligence:** programska oprema, platforme in aplikacije, ki uporabljajo sisteme umetne inteligence;
- c) uporabnik:** vsaka oseba, ki uporablja orodja umetne inteligence za vzgojno-izobraževalne, organizacijske ali upravne namene;
- d) referent Večstopenjske šole za umetno inteligenco:** oseba, ki jo imenuje ravnatelj za usklajevanje dejavnosti na področju umetne inteligence.

Določbe tega pravilnika veljajo za vse šolsko osebje, učence, družine in morebitne zunanje sodelavce.

Člen 3

(Splošna načela)

Uporaba umetne inteligence temelji na naslednjih načelih:

- zakonitosti;
- preglednosti;
- odgovornosti;
- pravičnosti;
- vključevanja;
- nediskriminacije;
- varstva zasebnosti;
- informacijske varnosti;
- vzgojno-izobraževalne namenskosti;
- sorazmernosti.

Noben sistem umetne inteligence ne sme nadomestiti strokovne presoje učitelja, ravnatelja ali drugih odgovornih oseb.

Vsaka uporaba umetne inteligence mora biti skladna s TVIP in Vzgojno-izobraževalnim sporazumom o soodgovornosti.

NASLOV II

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA IN PRISTOJNOSTI

Člen 4

(Referent Večstopenjske Šole za umetno inteligenco)

Ravnatelj imenuje referenta Večstopenjske Šole za umetno inteligenco.

Referent opravlja naslednje naloge:

- usklajuje dejavnosti na področju umetne inteligence;
- nudi podporo šolskemu osebju pri uporabi razpoložljivih orodij;
- sodeluje s pooblaščenecem za varstvo osebnih podatkov (DPO);
- spremlja razvoj zakonodaje in tehnologije;
- spodbuja dejavnosti usposabljanja;
- pripravlja predloge za vključevanje umetne inteligence v TVIP.

Člen 5

(Načrtovanje v TVIP)

Triletni vzgojno-izobraževalni program (TVIP) vsebuje poseben razdelek, namenjen strategiji uvajanja umetne inteligence.

Razdelek določa:

- vzgojno-izobraževalne cilje;
- organizacijske cilje;
- uporabljena orodja in platforme;
- ukrepe za varstvo osebnih podatkov;
- načine spremljanja;
- operativne odgovornosti.

NASLOV III

UPORABA UMETNE INTELIGENCE S STRANI ŠOLSKEGA OSEBJA

Člen 6

(Uporaba pri vzgojno-izobraževalnem delu)

Učitelji lahko uporabljajo orodja umetne inteligence:

- za pripravo učnih gradiv;
- za načrtovanje vzgojno-izobraževalnih dejavnosti;
- za prilagajanje učnih procesov;
- za pripravo diferenciranih dejavnosti;
- za spremljanje napredka učencev;
- za izvajanje inovativnih pedagoških pristopov.

Uporaba umetne inteligence mora vedno potekati pod odgovornostjo in nadzorom učitelja.

Ocenjevanje znanja ostaja izključna pristojnost učitelja.

Uporaba umetne inteligence ne sme nadomestiti pedagoškega načrtovanja, vzgojno-izobraževalnega odnosa in strokovne odgovornosti učitelja.

Člen 7

(Upravna in organizacijska uporaba)

Orodja umetne inteligence se lahko uporabljajo za:

- pripravo osnutkov dokumentov;
- organizacijo dejavnosti in virov;
- obdelavo agregiranih podatkov;
- pripravo poročil in analiz;
- podporo institucionalni komunikaciji;
- izvajanje drugih upravnih dejavnosti.

Prepovedana je uporaba sistemov umetne inteligence za sprejemanje avtomatiziranih odločitev brez človeškega nadzora.

Člen 8

(Usposabljanje osebja)

Večstopenjska šola spodbuja stalno strokovno izpopolnjevanje osebja na področju umetne inteligence.

Usposabljanje obsega predvsem:

- etično uporabo tehnologij;
- digitalno varnost;
- varstvo osebnih podatkov;
- preprečevanje plagiatorstva;
- razvoj kritičnega mišljenja;
- digitalno državljanstvo.

Kot ustrezna dokazila o usposabljanju se upoštevajo:

- potrdila o udeležbi na tečajih;
- udeležba na seminarjih in strokovnih srečanjih;
- druge oblike strokovnega izpopolnjevanja.

Večstopenjska šola spodbuja tudi razvoj pismenosti na področju umetne inteligence in kompetenc za njeno odgovorno uporabo v skladu s 4. členom Uredbe (EU) 2024/1689 (AI Act), z namenom zagotavljanja ozaveščenosti, varnosti, etične in zakonite uporabe umetne inteligence.

NASLOV IV

UPORABA UMETNE INTELIGENCE S STRANI UČENCEV

Člen 9

(Uporaba v vzgojno-izobraževalne namene)

V začetni fazi izvajanja tega pravilnika učencem uporaba orodij umetne inteligence pri rednih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih **ni dovoljena**.

Morebitno uvajanje dejavnosti, ki predvidevajo uporabo umetne inteligence s strani učencev in učenk, lahko odobri Zavodni svet šole po izpolnitvi naslednjih pogojev:

- izvedbi ustreznega usposabljanja učiteljskega osebja in pridobitvi dokazil o usposobljenosti;
- pripravi in sprejetju operativnih smernic za uporabo umetne inteligence v okviru TVIPa;
- pripravi smernice in informativno gradivo za učence in učenke ter družine;
- preveritvi skladnosti z določili o varstvu osebnih podatkov in informacijski varnosti v sozvočju z DPO-jem;
- pozitivni oceni učinkov uporabe umetne inteligence na vzgojno-izobraževalni proces.

Do izpolnitve navedenih pogojev učenci ne smejo uporabljati orodij umetne inteligence med vzgojno-izobraževalnimi dejavnostmi. Izjeme so možne le v okviru posebnih pilotnih ali eksperimentalnih projektov, ki jih odobri ravnatelj in potrdijo pristojni kolegialni organi Večstopenjske šole. Nepooblaščen uporaba orodij umetne inteligence med preverjanjem ali ocenjevanjem znanja predstavlja kršitev šolskih pravil.

NASLOV V

VARNOST, ZASEBNOST IN ETIČNI VIDIKI

Člen 10

(Presoja vpliva in varnost)

Pred uvedbo novih sistemov umetne inteligence Večstopenjska šola oceni njihove učinke na varstvo osebnih podatkov, informacijsko varnost in organizacijo dela, po potrebi tudi v sodelovanju s pooblaščenecem za varstvo osebnih podatkov (DPO).

Pri presoji se upoštevajo:

- vplivi na zasebnost;
- varnost informacij;
- morebitni diskriminatorni učinki;
- vplivi na dobrobit učencev;
- vplivi na organizacijo dela;
- posledice za zdravje in varnost.

Člen 10-bis

(Preglednost pri uporabi umetne inteligence)

Pomembnejša uporaba orodij umetne inteligence pri pripravi učnih gradiv, nalog, projektov, dokumentov ali poročil mora biti jasno in pregledno navedena.

Učitelji pri učencih spodbujajo kulturo odgovorne in pregledne uporabe umetne inteligence.

Večstopenjska šola spodbuja prakse odgovorne uporabe, ki omogočajo jasno razlikovanje med človeškim prispevkom in vsebinami, ustvarjenimi s pomočjo umetne inteligence.

Člen 11

(Varstvo osebnih podatkov)

Uporaba umetne inteligence mora biti skladna z Uredbo (EU) 2016/679 (GDPR), veljavno nacionalno zakonodajo in smernicami pristojnih organov.

Prepovedana je uporaba platform, ki brez ustrezne pravne podlage zbirajo:

- biometrične podatke;
- osebne podatke posebnih vrst;
- osebne podatke, ki presegajo namen njihove obdelave.

Pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov (DPO) sodeluje pri postopkih vrednotenja, izbire in spremljanja uporabljenih orodij.

Člen 11-bis

(Nedovoljene uporabe)

Prepovedano je:

- a) vnašati osebne podatke učencev, družin ali zaposlenih v platforme, ki jih Večstopenjska šola ni odobrila;
- b) uporabljati sisteme umetne inteligence za sprejemanje disciplinskih, ocenjevalnih ali upravnih odločitev brez človeškega posredovanja;
- c) uporabljati sisteme za biometrično prepoznavanje ali analizo čustev učencev;

- d) ustvarjati ali širiti diskriminatorne, žaljive vsebine, vsebine, ki posegajo v človekovo dostojanstvo, ali vsebine, ki so v nasprotju z ustavnimi načeli;
- e) kot lastne predstavljati naloge ali izdelke, ki so bili v celoti ali pretežno ustvarjeni s sistemi umetne inteligence, brez ustrezne navedbe virov in uporabljenih orodij;
- f) uporabljati orodja umetne inteligence v nasprotju s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

Člen 12

(Posodabljanje dokumenta o oceni tveganj)

Uvajanje sistemov umetne inteligence se upošteva pri posodabljanju Dokumenta o oceni tveganj (DVR).

Posebna pozornost se namenja:

- informacijski in kibernetski varnosti;
- psihosocialnim tveganjem;
- stresu, povezanemu z delom;
- vplivu novih tehnologij na delovno okolje.

NASLOV VI

SPREMLJANJE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 13

(Spremljanje, pregled in odgovornost)

Izvajanje tega pravilnika se preverja najmanj enkrat letno.

Pri pregledu sodelujejo:

- ravnatelj;
- učiteljski zbor;
- zavodni svet;
- pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov (DPO);
- drugi pristojni organi Večstopenjske šole.

Kršitve določb tega pravilnika se obravnavajo v skladu z veljavno zakonodajo in notranjimi akti Večstopenjske šole.

Člen 13-bis

(Letno poročilo referenta Večstopenjske šole za umetno inteligenco)

Referent Večstopenjske šole za umetno inteligenco vsako leto predstavi učiteljskemu zboru in zavodnemu svetu poročilo o izvajanju tega pravilnika.

Poročilo lahko vsebuje predloge za posodobitev pravilnika, operativna navodila, ugotovljene kritične točke ter predloge za izboljšanje sprejetih praks.

Člen 14

(Začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati z dnem, ko ga sprejme Zavodni svet.

Objavi se na spletni strani Večstopenjske Šole v rubriki »Transparentna uprava – Šolski pravilniki«.

Sestavni del tega pravilnika so:

- Smernice za uvajanje umetne inteligence v šolskih ustanovah, ki jih je izdalo Ministrstvo za izobraževanje in zasluge;
- drugi dokumenti, ki jih Večstopenjska Šola sprejme za izvajanje tega pravilnika.

Priloge k pravilniku so:

Priloga A – Strategija uvajanja umetne inteligence v TVIP;

Priloga B – Operativne smernice za šolsko osebje;

Priloga C – Smernice za učence in družine.

Ta pravilnik se redno posodablja glede na razvoj nacionalne in evropske zakonodaje ter glede na razvoj tehnologij umetne inteligence.